

страждає від надмірного навантаження, недофінансування, що породжує її корумпованість.

До актуальних проблем реалізації прав людини також відносять: бездіяльність органів державного управління (правоохоронних органів); роз'єднаність різних соціально-культурних груп у суспільстві; відсутність ефективної взаємодії державних органів та правозахисників; відсутність належної експертизи законотворення і нормотворення щодо дотримання прав і свобод людини і громадянина; бідність українців, яка робить їх зручним об'єктом для маніпулювання з боку власників капіталів [3, с. 28].

Отже, проаналізувавши сучасний стан захисту основних прав та свобод людини, які закріплені в більшості нормативно-правових актів та в Конституції України, можемо зробити висновок про не в повній мірі задовільну ситуацію щодо їх охорони та реалізації. Також можемо констатувати, що в нашій державі потрібно вдосконалити механізм реалізації прав і свобод людини і громадянина, шляхом прийняття закону, який і буде регламентувати порядок реалізації вищезгаданих конституційних прав.

Список використаних джерел:

1. Колодій А.М. Права людини і громадянина в Україні : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2004. 336 с.
2. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (енциклопедичний курс) : підручник. Київ : Еспада, 2006. 776 с.
3. Громадянське суспільство і права людини : матеріали міжнар. наук.-практ. семінару, м. Харків, 9 груд. 2010 р. Харків: НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування, 2010. 251 с.

Мазур М. І., здобувач ступеня вищої освіти магістра Навчально-наукового інституту №1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Сьох К. Я., доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

ДІЯЛЬНІСТЬ СУДОВОЇ ГІЛКИ ВЛАДИ В КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОМУ МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Однією із актуальних проблем протягом всього існування суспільства залишається питання прав людини, тому що права і свободи є невід'ємними і непорушними. Конституційний лад України ґрунтується на визнанні людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканості та безпеки найвищою

соціальною цінністю, пріоритету її прав і свобод. В свою чергу, гарантування, утвердження, забезпечення, реалізація прав і свобод людини, створення необхідних гарантій для їх реалізації та вироблення дієвого механізму їх захисту у разі порушення є важливим показником в державі, який вказує на її демократичність, соціальність, а також на те, що така держава є правовою. Важливою умовою утвердження й розвитку України як правової держави, що заснована на засадах верховенства права, відповідальності між людиною та державою, є здатність держави забезпечити справедливий та ефективний захист прав у разі їх порушення. Відповідно до ст. 55 Конституції України захист прав і свобод людини та громадянина здійснюється судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [2].

Виходячи з цього слід зазначити, що саме одним із найефективніших засобів реалізації та захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина від правопорушень, а також має своїм завданням їх відновлення у разі порушення є судова гілка влади. Варто погодитися з думкою вчених А. Колодія й А. Олійника: «За років радянської влади судовий механізм захисту прав людини був декларативним і недієвим, а сам суд не був гілкою влади і залежав від партійних структур. Нині держава спрямовує всі зусилля для того, щоб цей вид захисту прав людини став найдієвішою формою захисту, як це реалізується в країнах зі сталою демократією» [1, с. 249]. Зазначене твердження не втрачає своєї актуальності і сьогодні, коли вдосконалюються конституційно-правові засади здійснення неупередженого правосуддя, зазнає реформаційних змін судова система для досягнення матеріальної, фінансової, кадрової незалежності суду, що сприятиме ефективному здійсненню судочинства.

Зважаючи на розпочатий процес оптимізації діяльності усіх органів державної влади, прагнення нашої держави побудувати ефективну модель державного управління в усіх сферах суспільного життя важливого значення набуває проведення судово-правової реформи. Сучасна судова система України все ще продовжує перебувати на стадії своєї інституалізації, що потребує не тільки достатнього нормативного регулювання, але й відповідної наукової аргументації, а також точного й неухильного дотримання державної політики у цій сфері [4].

Оскільки України є досить молодою державою і але результати функціонування судової системи вже сьогодні вказують на важливу роль суду в захисті прав людини. Згідно чинного законодавства України на суд покладено обов'язок забезпечити захист усього комплексу прав людини (соціальних, економічних, політичних, культурних, екологічних тощо), а також забезпечити право людини і громадянина звернутися до суду за захистом своїх порушених прав. Саме тому одним із основних завдань суду

сьогодні є забезпечення використання права на звернення за захистом своїх прав (без перешкод і обмежень) [3].

На теперішній час судова гілка влади почала досягати певних успіхів. З метою удосконалення судового механізму захисту прав людини, зробити його ефективним, прозорим, швидким та легким для людей, відновити та підняти рівень громадськості до суду в Україні відбувається поетапний процес реформування судової влади.

Разом з тим, необхідність проведення судової реформи в Україні зумовлена наступними чинниками:

1) по-перше – необхідністю зміцнювати захист прав і свобод громадян відповідно до Конституції України та міжнародних документів, які є частиною національного українського законодавства, – зокрема, Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та Європейської конвенції з прав людини. Сьогодні громадянські, політичні, соціально-економічні та інші права громадян України потребують додаткового захисту. Про це свідчить те, що Україна займає лідерські позиції серед країн Ради Європи за кількістю звернень громадян до Європейського суду з прав людини та кількістю рішень цієї судової інституції, винесених не на користь української держави;

2) по-друге – рівень довіри суспільства до національних судів сьогодні поки що на недостатньому рівні. За результатами дослідження громадської думки, виконаного соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом “Демократичні ініціативи” ім.І.Кучеріва, тією чи іншою мірою довіряють судам лише близько чверті громадян України.

На мою думку, першочерговими напрямками судово-правової реформи, які дозволять підвищити ефективність судової системи в конституційно-правовому механізмі захисту прав людини, мають бути:

- приведення законодавства України, що регулює усі аспекти функціонування судової системи, у відповідність до міжнародних стандартів;
- підвищення ефективності функціонування судової системи України;
- вироблення системних заходів щодо удосконалення організації її діяльності, здійснення неупередженого контролю за дотриманням всіма уповноваженими на те суб’єктами правил судочинства;
- визначення механізмів, які гарантуватимуть належним чином ефективне функціонування судів в особливих умовах – під час проведення антитерористичної операції, дії воєнного або надзвичайного стану;
- забезпечення максимального використання потенціалу допоміжних органів, що функціонують у системі судоустрою України;
- приведення інституту дисциплінарної відповідальності суддів у відповідність до європейських стандартів (основний орієнтир має бути спрямований на обвинувальний, а не змагальний характер). Також особливу увагу слід звернути на забезпечення відкритості та прозорості діяльності судової системи України, створення необхідних умов для її

доступності для громадськості, налагодження необхідного рівня взаємодії з іншими суб'єктами реалізації правоохоронної функції держави, оновлення переліку гарантій діяльності судів та суддів, а також судової системи в цілому.

Підсумовуючи вищевикладене, слід наголосити на тому, що діяльність судової гілки влади в Україні повинна бути доступно та належним чином підготовлена для ефективного захисту порушених прав і свобод людини, мають бути створені всі можливі механізми для забезпечення їх прав. Безсумнівно, необхідно вдосконалювати нормативну базу, що забезпечує здійснення права людини на повагу до її гідності, також краще налагодити систему органів влади, завданнями яких є створення умов для реалізації права кожного на повагу до його гідності та захисту такого права у разі його порушення.

Список використаних джерел:

1. Колодій А. М. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні / А. М. Колодій, А. Ю. Олійник. Київ. Правова єдність, 2008. С. 262.
2. Коментар до Конституції України / Ін-т законодавства Верховної Ради України. Київ., 1996. 376 с
4. Чабан Н. А. Реалізація правоохоронної та правозахисної функції судової влади щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина / Н. А. Чабан // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 3. С. 164–172.
5. Ясинюк М. М. Принципи усності, безпосередності та безперервності у цивільному судочинстві : монографія / М. М. Ясинюк, В. А. Кройтор. Харків : Еспада, 2007. – 145 с.

Малярчук О. М., здобувач ступеня вищої освіти магістра Навчально-наукового інституту №2 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: Сьох К. Я., доцент кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У ПЕРІОД ПОЄННОГО СТАНУ. ПОСЯГАННЯ НА СТАТЕВУ СВОБОДУ ТА НЕДОТОРКАНИСТЬ. ЗГВАЛТУВАННЯ ЯК ЗЛОЧИН ВІЙНИ

Сексуальне насильство завжди було і лишається проблемним питанням людства, і навіть у нинішньому цивілізованому світі таке кримінальне правопорушення зустрічається доволі часто. Під час війни люди, як цивільні,